

1 of 1 DOCUMENT

de Volkskrant

de Volkskrant

1 juni 2015 maandag

Straattuinbezitters zijn socialer

BYLINE: BOB WITMAN

SECTION: V Opening; Blz. 7

LENGTH: 824 woorden

Nieuws Reportage Het boek de Stoep

Drie onderzoekers brachten 6.231 Rotterdamse straten in kaart. Die informatie resulteerde in het boek *De Stoep*. Hun conclusie: zitten bewoners buiten op de bankjes tussen de bloempotten? Daar is het goed toeven.

De oud-Hollandse stoep moet in ere worden hersteld. Dat is de belangrijkste aanbeveling in het net verschenen boek *De Stoep*, ontmoetingen tussen huis en straat waarin drie onderzoekers alle 6.231 Rotterdamse straten in kaart hebben gebracht en het gedrag van be-woners vóór de voordeur hebben geanalyseerd.

Belangrijkste conclusie: in straten waar bewoners buiten op hun bankjes tussen de bloempotten zitten, neemt de leefkwaliteit toe. 'Straten met levendige overgangszones tussen huis en straat doen het beter', zegt stedenbouwkundige Eric van Ulden. 'De bewoners kennen vaker hun straatgenoten bij naam. Ze zien eerder of er iets mis is in de buurt. Het gevoel van veiligheid is er groter.'

Hij staat in de Rotterdamse wijk Le Medi. Een labrador ligt lui voor een hoekhuis in de zon. De voordeur staat open. Een bankje en grote plantenspotten omringen de entree. Het tafereel is geruststellend, mediterraan en bekoorlijk. Dit is een van de plekken die Van Ulden heeft uitgekozen voor *De Stoep*. Hij wil ermee aantonen hoe belangrijk dat kleine overgangsgebied is tussen het privédomein -

de woning - en de publieke ruimte, de straat.

'Le Medi is het voorbeeld van een wijk waar de architect heeft nagedacht over die overgangszones.' Hij wijst in een autoloze straat op de klinkers aan zijn voeten. Er is geen verhoogde stoep, maar de klinkers zijn tot 1,5 meter uit de gevel in een ander patroon gelegd. Die strook gebruiken de bewoners als een soort voortuin. 'Hier in Rotterdam wordt bij mooi weer op straat geleefd.'

'Mensen oordelen positiever over hun buurt', zegt Sander van der Ham, stadpsycholoog en mede-auteur van *De Stoep*. 'Dit voelt als mijn huis', zegt een bewoonster in het boek, terwijl ze op een bankje voor haar woning zit. 'Dat eigendomsgevoel, dat gevoel dat de straat ook een beetje van jou is, dat helpt als het gaat om sociale cohesie', zegt Van der Ham. Buren maken sneller een praatje als ze de planten begieten. De gemiddelde woontuur in wijken waar dit soort semivoortuintjes oprukken, neemt toe.

Het domein van de stoep is na de oorlog lang verwaarloosd. 'Vroeger had je de Hollandse stoep', zegt Van Ulden. 'Voor de huizen van gegoede burgerij lag een eigen strookje grond met een klein bordes, soms wat siersmeedwerk, om afstand te houden van de rijtuigen en de straat.' Dat oude stadsstoepje had een sociale functie, als een verlengde huiskamer. Maar het verdween met de toenemende verkeersdruk in de 20ste eeuw. De Hollandse stoep werd ingeruild voor de Franse. Daar loopt het trottoir loopt tot aan de voordeur en is het verhoogd om de voetganger te scheiden van het snelverkeer. De stoep werd exclusief het domein van de voorbijganger.

'In de stad zijn benedenhuizen aan de voorzijde vaak dood', zegt Van Ulden. 'De vitrages zijn dicht om inkijk te voorkomen. Mensen lopen vlak langs je raam.' Niet in Le Medi. Daar is de semivoortuin een buffer tussen gevel en straat. Het vergroot niet alleen je leefruimte, maar voorkomt ook inkijk omdat

mensen niet vlak voor je raam lopen. Een bloempot op de stoep is overigens niet illegaal. Als de voetgangers maar voldoende ruimte houden.

'Wat mij als stedenbouwkundige heeft verrast bij dit onderzoek', zegt Van Ulden, 'is dat een klein stuk fysieke omgeving zo'n grote invloed op gedrag kan hebben.' De geveltuin plus bankje is in dat opzicht wel een natte droom van stedenbouwers. Dat je door slechts de tegels in de stoep te draaien de bewoners uitnodigt tot sociaal gedrag, is een aantrekkelijke gedachte.

Om te kijken hoe de stoep ervoor stond in de stad, hebben de auteurs met Google Earth alle straten van Rotterdam gespot op buitenmeubilair. Daaruit rolde een serie stadsplattegronden waarin de dichtheid van de stadsvoortuintjes per wijk wordt weergegeven. In de binnenstad is de geveltuindichtheid het geringst.

'Je merkt uit de interviews hoe de bewoners hun buitenruimte koesteren', zegt psycholoog Van der Ham. 'Ze steken elkaar aan. Een bewoner begint met een bank en een paar bloempotten. De rest volgt heel snel.' In Le Medi raakt de straat aardig vol: 'Ik denk dat een paar jaar geleden hier nog maar helft stond.'

Van Ulden drijft ook (met vier anderen) een stadstuinwinkel in Rotterdam waar mensen regelmatig om adviezen komen vragen over een

geveltuin. Het boek De Stoep is niet alleen informatief voor stadsbestuurders of woningcorporaties. 'Het is ook goed als architecten meer nadenken over het vorm-geven van overgangsruidten. Met simpele middelen kun je soms veel bereiken.'

De Stoep, ontmoetingen tussen huis en straat, Eric van Ulden, Sander van der Ham en Daniel Heussen. NAI010 uitgevers, 29,50 euro.

De geveltuin plus bankje is een natte droom van stedenbouwers

VIEW ORIGINAL PAGE:

LOAD-DATE: 31 May 2015

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

GRAPHIC: Sander van der Ham en Eric van Ulden. Io Cooman

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: de Volkskrant